

Vecumnieku novada Dome

SKAISTKALNES VIDUSSKOLA

Reģ. Nr. 4513901289

Skolas ielā 5, Skaistkalnes pagastā, Vecumnieku novadā, LV-3924,
Tālrunis/fakss 63933101, e-pasts skaistkalne.skola@vecumnieki.lv

APSTIPRINĀTS
Skolas direktore *[Signature]* S.Vāverniece
2012.gada 3.decembrī
Rīkojumu Nr.29

**SKOLOTĀJA PROFESIONĀLĀS ĒTIKAS KODEKSS SKAISTKALNES
VIDUSSKOLĀ**

Vecumnieku novada Skaistkalnes pagastā

2012.gada 3.decembrī

Nr.1-27/25

*Izdots, saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu un 73.pantu,
Skolas nolikumu.*

1. Vispārīgie noteikumi

1. Skolotāja darbs tieši ietekmē daudzu cilvēku prātu, gribu, jūtas. Viņu likteņus, tāpēc skolotāja darbs balstās uz visaugstākajiem standartiem. Šis ētikas kodekss sniedz skolotāja ētikas darba vadlīnijas. Pastāv vairākas cilvēku kategorijas, ar kurām skolotājam darbā nākas veidot personīgās un profesionālās attiecības.
2. Kodeksa mērķis ir stimulēt kopības garu, veidot Skolā atvērtu, labvēlīgu, cieņas un atbildības pilnu darba vidi.
3. Kodeksa uzdevums ir rosināt Skolas darbiniekus būt uzticamiem un taisnīgiem, godprātīgi un atbildīgi veikt savus pienākumus, ievērot darbinieku ētiskas rīcības pamatprincipus darbā un savstarpējā saskarsmē.
4. Kodekss pamatojas uz vispārcilvēciskām vērtībām, morāles normām un principiem.
5. Kodeksā iekļautie profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipi ir vienlīdz saistoši Skolas darbiniekiem neatkarīgi no ieņemamā amata.
6. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, darbinieks rīkojas saskaņā ar vispārējām uzvedības normām.
7. Augsti vērtēt iespēju strādāt Skolā, apzinoties, ka no katra darbinieka darba ir atkarīgs kopīgais Skolas veikums, panākumi un prestižs sabiedrībā.
8. Apzinās, ka ētiska rīcība ir atkarīga nevis no vadības rīkojumiem, bet gan no personiskās attieksmes pret saviem pienākumiem un ētikas normām.

2. Profesionālās ētikas pamatprincipi

9. Darbinieks, pildot amata vai darba pienākumus, ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:

9.1. godprātība:

- 9.1.1. darbinieka rīcības pamatā ir vēlme ar savu darbu pilnveidot izglītības nozari;
- 9.1.2. darbinieks lemj valsts un sabiedrības interesēs;
- 9.2. taisnīgums:
 - 9.2.3. darbinieks rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā, neizrādot labvēlību vai nepamatotas privilēģijas kādai no tām;
 - 9.2.4. savas profesionālās darbības rezultātā saņemto informāciju darbinieks neizmanto savās interesēs;
- 9.3. cieņa un koleģialitāte:
 - 9.3.1. darbinieku savstarpējo attiecību pamatā ir cieņa, izpalīdzība, sadarbība, uzticēšanās un atbalsts;
 - 9.3.2. darbinieks apzinās, ka katra darbinieka uzvedība un rīcība veido kopējo Skolas tēlu;
- 9.4. atbildība:
 - 9.4.1. darbinieks amata vai darba pienākumus veic atbildīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi, lai sasniegtu profesionāli visaugstāko rezultātu;
 - 9.4.2. darbinieks apzinās savas darbības vai bezdarbības sekas;
- 9.5. drosmē:
 - 9.5.1. darbinieks nebaidās brīvi izteikt savus uzskatus un ieteikumus Skolas darba pilnveidei;
 - 9.5.2. darbinieks uz kļūdām darba procesā norāda personīgi, bez trešo personu starpniecības.

3. Darba ētika

- 10. Darbinieks rīkojas profesionāli, tikai un vienīgi saskaņā ar normatīviem aktiem un vispārējiem tiesību principiem.
- 11. Darbinieks amata vai darba pienākumus pilda, veicinot sabiedrības uzticēšanos Skolai un atturoties no darbībām, kas varētu negatīvi ietekmēt lēmuma pieņemšanu un mazināt Skolas autoritāti un darbības nozīmi.
- 12. Rūpēties par to, lai ar savu pedagoģisko darbu veicinātu Skolas atpazīstamību un prestižu Latvijā un iespēju robežās starptautiskā līmenī.
- 13. Darbinieks izmanto darba laiku intensīvi un lietderīgi.
- 14. Darbinieks lemj radoši, mērķtiecīgi, izrāda pašiniciatīvu un izsaka savus priekšlikumus darba pilnveidošanai.
- 15. Darbinieks neuzdod savus personīgos uzskatus par Skolas vai tās struktūrvienības viedokli. Skolas oficiālo viedokli pauž tikai tie darbinieki, kuri saņēmuši Skolas vadības pilnvarojumu šādai rīcībai.
- 16. Darbinieks ir atbildīgs par darba pienākumu savlaicīgu un kvalitatīvu izpildi, saglabāt, ievērot un vairot Skolas tradīcijas.
- 17. Iespēju robežās saudzēt, taupīt un aizsargāt Skolas īpašumu, Skolas rīcībā esošos resursus.
- 18. Ar savām zināšanām, rīcību un stāju vienmēr rādīt ētiskas rīcības piemēru, apliecinot Kodeksa nozīmi Skolas ikdienas dzīvē.

4. Pašpilnveide un savstarpējās attiecības

- 19. Darbinieks rūpējas par savu pašpilnveidi, profesionālo izaugsmi, kompetenci un reputāciju, jo Skolotāja profesijas īpašā nozīme sabiedrības attīstībā ir viņu profesionālā goda pamats.
- 20. Darbinieks izvairās no nekoleģiālām attiecībām- intrigām, garastāvokļa ietekmes, tenkām, nomelnošanas, liekulības.

21. Darbinieks izvairās un nepieļauj citu personu aizskaršanu sakarā ar rasi, dzimumu, vecumu, nacionālo vai reliģisko piederību vai citiem apstākļiem.
22. Ja darbinieks apstākļu sagādīšanās vai pieļautās kļūdas dēļ ir vainīgs, viņam jāatvainojas un jādara viss iespējams, lai mazinātu pieļautās kļūdas sekas.
23. Darbinieks nedrīkst ļaunprātīgi izpaust un izmantot viņam uzticētos vai citādā ceļā iegūtos audzēkņu un kolēģu noslēpumus.
24. Darbinieks ciena savus kolēģus un viņu vēlmi nopietni un produktīvi izmantot darba laiku un netraucē citus ar savām privātām lietām.
25. Darbinieks neizmanto ļaunprātīgi citu darbinieku nezināšanu vai kļūdas savā labā.
26. Darbinieks nedrīkst izmantot savas privilēģijas, lai uzspiestu kādus politiskus vai sektantiskus uzskatus, kurus viņš atbalsta.
27. Darbinieka profesionālajās attiecībās ar audzēkņiem nav pieļaujams izsmiekls, ļauna ironija un iebiedēšana, ņemot vērā to, ka audzēkņa gribas apslāpēšana nekad nesekmē cieņu pret darbinieku.
28. Darbiniekam jāatturas rāt audzēkņus par sīkiem pārkāpumiem. Izsakot aizrādījumus, jāņem vērā audzēkņa vecuma psiholoģiskās īpatnības un iespējas uztvert pamācību.
29. Darbiniekam jārēķinās ar audzēkņu vai kolēģu domām, apspriežoties ar tiem.
30. Darbiniekam jātiecas pēc pedagoģiskā kolektīva vienotas audzināšanas un izglītošanas darbības Skolā.
31. Nenonākt konfliktā ar humānisma principiem, cilvēktiesību un bērnu tiesību normām.
32. Savus amata vai darba pienākumus veikt pēc labākās sirdsapziņas, atbildīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi, lai sasniegtu profesionāli visaugstāko rezultātu.
33. Darbiniekam jā rūpējas par kolektīva nostiprināšanu un labu attiecību veidošanos tajā. Nesamierināmi jāvērsas pret visāda veida darbību, kas vājina draudzīgas attiecības kolektīvā.
34. Darbinieks godprātīgi izvērtē savu rīcību, uzklausa kritiku un labo savas kļūdas.
35. Katra darbinieka pienākums- būt godīgam, iejūtīgam un prasīgam pret audzēkņiem un citiem kolēģiem.
36. Darbinieks izvairās no savu panākumu izcelšanas uz citu rēķina.
37. Darbinieks informē kolēģus par profesionāli aktuāliem jautājumiem un dalās pieredzē, kas varētu būt noderīga kolēģiem.
38. Darbinieks rūpējas par jauno kolēģu sekmīgu iekļaušanos Skolas darbā, neatsaka padomu.
39. Darbinieku savstarpējās attiecībās nav pieļaujama aizmuguriska kritika. Tai pašā laikā darbinieka pienākums ir dot labvēlīgu, konstruktīvu analīzi un novērtējumu, ja tas nepieciešams Skolas labklājības vārdā.
40. Darbiniekam jābūt iecietīgam un jāatbalsta savu kolēģu pedagoģiskie meklējumi.
41. Darbinieka pienākums ir dalīties pieredzē ar kolēģiem, īpašu uzmanību veltot jauna kolēģiem. Nepieļaujami ir slēpt savus pedagoģiskos atklājumus.
42. Darbinieka pienākums pret saviem kolēģiem ir atzīt viņu mācāmo priekšmeta nozīmi un svarīgumu. Nepieļaujami ir sava priekšmeta izcelšana uz cita priekšmeta noniecināšanas rēķina. Jāievēro prasību mērs savā priekšmetā, vadoties pēc audzēkņu noslodzes citos priekšmetos.
43. Darbinieks nepieļauj pazemošanu, ignorēšanu vai cita veida kaitējumu kolēģu prestižam. Nedrīkst darīt neko tādu, kas varētu mazināt vai graut kolēģu autoritāti. Nedrīkst iejaukties otra kolēģa un audzēkņa attiecībās, ja nav lūgts to darīt.
44. Darbiniekam vienmēr jāapzinās sava atbildība pret audzēkņiem un sabiedrību. Jābūt lojālam pret Skolu un valsti, bet tanī pašā laikā var izmantot konstruktīvas kritikas tiesības, kā arī nezaudējot pašsavaldīšanos, jāuzklausa citu darbinieku kritiku.
45. Vienlīdzīgi attiekties pret visiem Skolas darbiniekiem, audzēkņiem un viesiem, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā, neizrādīt īpašu labvēlību vai nepamatotas privilēģijas kādai no minētajām personām.
46. Darbiniekam iejūtīgi jāizturas pret audzēkņiem, kuri guvuši garīgu un/vai fizisku traumu, jājūt līdzī tās bēdās. Nedrīkst atgādināt audzēkņim viņa garīgos un/vai fiziskos defektus, no kuriem viņš nevar atbrīvoties.

47. Konfliktsituācijas Skolā ir neizbēgamas, un darbiniekam tās jāatrisina, meklējot kompromisus, ja tas ir pedagoģiski nepieciešams. Darbiniekam nevajag atgādināt audzēkņiem sen nokārtotus konfliktus.
48. Darbinieks nedrīkst pasniegt maksas privātstundas audzēkņiem, kurus viņš māca Skolā. Nepieprasa un nepieņem nelikumīgu samaksu no audzēkņiem par apmācību un konsultācijām.
49. Darbiniekam jācenšas dibināt draudzīgas un saprātīgas attiecības ar audzēkņu vecākiem, informēt vecākus par skolas dzīvi, mērķiem, veikumu un vajadzībām.
50. Darbinieks nedrīkst darīt neko tādu, kas varētu mazināt audzēkņu cieņu un respektu pret saviem vecākiem, kā arī izpaust vecāku noslēpumus.
51. Darbiniekam jāveicina vecāku autoritātes celšana, jāspēj ieraudzīt un parādīt audzēkņiem vērtīgākās vecāku īpašības un pašiem jācieņa šīs īpašības.
52. Darbiniekam jāuzklausa vecāku kritiskās piezīmes, kas adresētas Skolai un darbiniekiem, un jācenšas atrast kopīgs risinājums. Viņiem jārūpējas par savu autoritāti vecāku vidū.
53. Darbiniekam jāizvairās citu klātbūtnē teikt vecākiem nepatīkamu patiesību par bērnu. Viņam jāsaudzē vecāku pašcieņu, nepieļaujot nevērīgu un nepamatotu bērnu spēju un rīcības novērtējumu.
54. Darbiniekam nevajag stāstīt vecākiem par sen noregulētiem konfliktiem ar audzēkņiem.
55. Darbiniekam jāpalīdz vecākiem objektīvi novērtēt sava bērna darbību, izvairoties gan no viņa aklas mīlestības, gan cietsirdības.
56. Darbiniekam jāveicina pedagoģisko zināšanu izplatīšana un tikumiskās kultūras veidošana vecāku vidū.
57. Attiecībās ar darba devēju skolotājs ņem vērā:
 - 57.1. skolas vadības autoritāte ir veselīga kolektīva pamats.
 - 57.2. Respektē darba devēja rīkojumus un norādes.
 - 57.3. aizmuguriski nekritizē skolas vadību, bet radušās problēmas risina un savu viedokli izsaka, konstruktīvi sadarbojoties un balstoties uz savstarpēju cieņu.
58. Pedagoģis nedrīkst izpaust konfidenciālu informāciju par darbiniekiem, izglītojamiem un Skolas vadību.

5. Vadības ētika

59. Vadība sekmē profesionālas darba atmosfēras veidošanos Skolā.
60. Vadība atklāti un laikus informē darbiniekus par veicamajiem uzdevumiem.
61. Vadība nepieļauj un novērš rupju, demagoģisku iejaukšanos profesionālajā darbībā un lemšanā no malas, izmantojot varas mehānismu un tiesības.
62. Vadība atbalsta darbinieku iniciatīvu un priekšlikumus darba procesa un darba vides uzlabošanā.
63. Pieņemot darbinieku darbā vai izvirzot viņu paaugstinājumam, skolas vadībai jāvadās pēc darbinieka kvalifikācijas, profesionālajām īpašībām un kultūras līmeņa.
64. Skolas vadībai iespēju robežās jāveicina visu darbinieku profesionālā izaugsme. Tai jāpalīdz organizēt pašizglītību.
65. Skolas vadītāja pienākums ir rūpēties, lai attiecības ar darbiniekiem būtu labvēlīgas un vērstas uz savstarpējo saprašanos.
66. Skolas vadība nedrīkst izpaust konfidenciālu informāciju par darbinieku.
67. Darbiniekiem un vadītājiem jāapzinās, ka viņi risina kopīgus, kolektīvus uzdevumus.
68. Skolas vadītājam jākontrolē darbinieka darbs ar iejūtību un izpratni pret tā pieļautajām kļūdām un jāpalīdz no tām atbrīvoties. Pedagoģiskā darba pārbaužu un analīzes gaitā skolas vadītājs nedrīkst pieļaut darbinieka pašcieņas aizskaršanu.
69. Darbiniekam savās attiecībās ar Skolas vadītāju vienmēr jāņem vērā, ka vadītāja autoritāte ir veselīga kolektīva pamats.